

ЦИЈЕНА:

За Црну Гору на годину 8 перпера, на по године 4 перпера
За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перпера на по године 6 перпера.
За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по годину 10 франака у злату.

Преплата се прима само у годишњим и полугод. роковима.
Поједини број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25. пр.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Власник: Државна Штампарија

Излази суботом

Одговорни уредник: Д-р Иво Јовићевић

Преплата се шаље поштом упутницом непосредно администрацији „Гласа Црногорца“ на Цетиње, а коме је везујуће, г. Вељку Рамадановићу, к. и. агенту у Котор. Доноси се шаљу Уредништву. Рукописи се не враћају.
Огласи се шаљу администрацији и наплаћују се: за сваку ријеч или број од пет цифара из петат слова по 4 паре за први пут, а за сваки даљи пут по 2 паре, из виших слова сразмјерно више.

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ
НИКОЛА Iпо милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Заступника Нашег Министра Војног, Нашег Министра Унутрашњих Дјела постављамо:

за шефа Наше Војничке Куће са годишњом платом од 5000 (пет хиљада) перпера, генерал-ађутанта бригадира Митра Мартиновића, министра на расположењу.

Заступник Нашег Министра Војног, Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 8. августа 1911.

НИКОЛА с. р.

Заступник Министра Војног,
Министар Унутрашњих Дјела,
М. Ђукановић с. р.

МИ
НИКОЛА Iпо милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Заступника Нашег Министра Просвјете и Црквенијех Послова, Нашег Министра Финансија и Грађевина постављамо:

за ректора Богословско-Училишних школа са годишњом платом од 4000 (четири хиљаде) перпера, Пера Вучковића, министра на расположењу.

Заступник Нашег Министра Просвјете и Црквенијех Послова, Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Цетиње, 8. августа 1911 год.

НИКОЛА с. р.

Заступник
Министра Просвјете и Црк. Послова,
Министар Финансија и Грађевина,
Ф. Јерговић с. р.

МИ
НИКОЛА Iпо милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Предсједника Нашег Министарског Савјета, Нашег Министра Иностранних Дјела и заступника Нашег Министра Правде постављамо:

у Главној Државној Контроли:

за рачуноиспитача са платом од једну хиљаду девет стотина и двадесет (1920) перпера на годину, Јоша К. Мартиновића, досадашњег в. д. рачуноиспитача;

за врш. дуж. рачуноиспитача са платом од по једну хиљаду четири стотине и четрдесет (1440) перпера на годину: Цвјетка Пилетића, досадашњег писара I класе Кр. Министарства Унутр. Дјела, и Нова Вугделића, досадашњег писара I класе Гл. Држ. Контроле; и

за писара II класе са платом од хиљаду и двије стотине (1200) перпера на годину, Миљана Ђуковића, практиканта Кр. Министарства Финансија и Грађевина.

Предсједник Нашег Министарског Савјета, Наш Министар Иностранних Дјела и заступник Нашег Министра Правде, нека изврши овај указ.

Цетиње, 8. августа 1911. год.

НИКОЛА с. р.

Предсједник Министарског Савјета,
Министар Иностранних Дјела,
Заступник Министра Правде,
Д-р Л. Томановић с. р.

МИ
НИКОЛА Iпо милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог заступника Нашег Министра Војног, Нашег Министра Унутрашњих Дјела, а на основу чл. 154. Закона о устројству војске производимо:

У чин артиљерског потпоручника Радосава Вуксановића (Дрекаловића), свр-

шеног питомца Михаиловог Артиљерског Училишта у Петрограду.

Заступник Нашег Министра Војног, Наш Министар Унутрашњих Дјела, нека изврши овај указ.

Цетиње, 5. августа, 1911. год.

НИКОЛА с. р.

Заступник Министра Војног,
Министар Унутрашњих дјела
М. Ђукановић с. р.

МИ
НИКОЛА Iпо милости Божјој
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Финансија и Грађевина, Заступника Нашег Министра Просвјете и Црквенијех Послова, ријешили смо и решавамо:

да се Мирко С. Врбица, магационер царинарнице у Нишкију, на основу члана 49. закона о чиновницима грађанскога реда, отпусти из државне службе, у интересу исте.

Наш Министар Финансија и Грађевина, Заступник Нашег Министра Просвјете и Црквенијех Послова нека изврши овај указ.

Цетиње, 8. августа 1911.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Заступник
Министар Просвјете и Црк. Послова,
Ф. Јерговић с. р.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— Прошле суботе, поводом рођен-дана Њ. Цар. и Краљ. Величанства Франца Јосифа I, одржано је благодарчење у капели овдашњег Аустријског посланства, ком су присуствовали од стране Кр. Двора, дворски маршал г. С. Рамадановић, од стране Њ. Кр. В. Престолонаследника г. капетан Благо Врбица; а од стране Краљ. Владе министар предсједник г. Д-р Л. Томановић са секретаром г. Д-р И. Јовићевићем. Послије благодарчења г. барон Гизел примио је честитања. На честитању су били осим поменуте господе цио дипломатски кор и и остали наши министри и великодостојници; а за вријеме честитања свирала је војна музика.

— Његово Краљевско Височанство Краљевић Данило јучер је походио војнички логор на Ловћену, гдје је био одушевљено дочекан. Његово Краљ. Височанство прегледао је читав логор, изразивши сташинама и љекарима своје потпуно задовољство како редом које влада у логору, тако и држањем војника.

— Г. Арсенијев, царско-руски посланик, отпутовао је у Петроград на допуст, за које вријеме ће га заступати секретар легације г. Обнорски као отправник послова.

— Г. Барон Гизел, аустро-угарски посланик, такођер је отпутовао на допуст, а заступаће га генерални консуо г. Војицетел као отправник послова.

Једна дипломатска пobjеда Црне Горе

Под тим насловом доноси бечки „Славише Тагблат“ на уводном мјесу овај чланак:

„Малисори су пријешли преко границе и тако је завршено једно заплетено питање, које је мјесецима држало у запетости свеколику јевропску штампу и јевропско јавно

мишљење; расправљено је за извјесно вријеме, чије ће трајање зависити од Младотурака и њихова држања према Арбанасима.

„Дуго борављење Малисора на црногорскоме земљишту и искуство, које су стекли у томе, како може и како треба да се поступа са припадницима друге вјере и друге народности, преобразило их је тако, да речемо у грађане, те сад зависи само од турских власти, хоће ли умјети да код тога многонапаћенога народа поново задобију повјерење, које су изгубили...

„Дјело је, дакле, приведено крају и творац његов може бити задовољан постигнутим успјехом.

„Црногорски краљ Никола, у којим се рукама стичу конци спољашње политике његове земље показао је понова да је дорастао својој задаћи и да је ваљан владалац и добар познавалац Балкана. Дорастао је једноме противнику, чија је дипломатска препреденост, којом је некада довео Цариград до предаје, опште позната и чувена у свијету. Сиједи владалац Црне Горе, од којег је неко вријеме зависио мир Јевропе, доказао је, да је његова земља, и ако неугледна према другим краљевинама, ипак један политички фактор на Балкану који се не може обилазити; доказао је и то да је његова особа у стању да зајемчи мир Западу на овоме тако политички важном дјелу Балкана.

„Дипломатска пobjеда Црне Горе у арбанашком питању, много је значајнија, него што се то на први поглед чини, јер је арбанашко питање слично српскоме питању у Турској. Црна Гора се ни по цијену својих, не баш сјајних финансија, није ни тренутка устезала кад је требало учинити хумано дјело. Цијена је била скупа, али сви они, којима као да је много лежало на срцу да Црну Гору и њенога владоца јавно оптуже авантуристичком политиком, морају сад након таквих позитивних резултата бити другачијега мишљења. Службена пак Турска, која је, имајући за наслон друге иза себе, кроз јевропску штампу оптуживала Црну Гору, тобожњом ратоборношћу, може се сад увјерити, како се од једнога иначе ратничког народа, који чешће због својих околности не зна ни за какве обзире, за кратко вријеме ствара миран грађанин. Многоискушавани Малисори враћају се, али не за то, што би им младотурска обећања уљевала баш тако велико повјерење, него зато, „што је то била изречна жеља краља Николе“.

Биоградски „Тргов. Гласник“ доноси чланак, у коме између осталог пише:

„Све што је Црна Гора званично радила и за чим је залагала свој ауторитет у корист Арбанаса то је последњим споразумом и постигнуто, те се она може задовољно осврнути на свој рад у — овом питању.

„Но осим поменутих већ разлога, због којих Црна Гора може бити потпуно задовољна исходом устанка, она може забележити још неколико политичких и економских успеха, које јој је донио последњи устанак, или пак, чије је дефини-

тивно ријешење убрзао. Најважнији, бесумње, од свих успјеха, које је она из овог устанка извукла јесте тај, што је осигурала себи политички престиж и утицај у Сјеверној Арбанији. Колики је ово успјех — који мора обрадовати сваког Србина — најбољи је доказ за све познаваоце Арбаније тај факт, што је до сада тај утицај био у рукама Аустрије, а дјелимично и Италије. Својим подесним држањем, својим услугама и заузимањем за Арбанасе Црна Гора успјела је да створи себи моћан пријатељски утицај у Сјев. Арбанији и да од најљућих непријатеља створи пријатеље.

„Но осим овог Црна Гора је успјела да овом приликом извуче и још неке веома важне користи, које су по њу од животних интереса. Тако посебном погодбом, посредовањем Русије између Црне Горе и Турске, ријешено је питање о регулацији границе, затим о регулацији ријеке Бојане и исушењу Скадарског Језера и напоследку право на железничку везу од Бара преко Скадра са Јадранском железницом.

„Према свему овоме што смо досада рекли Црна Гора излази као побједилац из овог конфликта са Турском и ми се радујемо што можемо то константовати вјерујући, да ће те успјехе моћи очувати и корисно употријевити на корист Српства и балканске самосталности.“

НАРОДНО ЗДРАВЉЕ

Како се чува и лијечи од сушице.

Сушица је заразна болест, у Срба јако раширена. Она се шири нарочито пљувачком. Болесник, који се чисто држи, није опасан за друге. Од сушице се дакле може сачувати. Од ње се може и излечити. Тога ради треба ово знати:

1. Пљувачка. Никада не пљуј на земљу! Никад се не искашљивај на друге. На улици треба пљувати у марамицу, код куће имати пљувачницу водом папуњену и у њу пљувати. Пљувачницу ваља причишћењу собе сваки дан опрати.

То нарочито важи за болесника, јер је његова дужност према својим и другим ближњима да се стара, да његова болест не пријеђе на друге. Али је добро да то чине и здрави, јер се не зна, да ли није ко удисао или са храном или иначе унио у своју утробу клицу, коју он може и избацити без штете за се, али она може са њега да заради друге.

2. Рубине (кошуље). Употребљену марамицу треба држати у води, док не дође у прање. Тада је треба искувати. Употребљено рубље болесниково треба замочити у влажан простирач, док не дође у прање. То рубље нарочито треба искувати прије прања.

3. Чистићење (метење собе). Не чисти метлом сув под! У прашници може бити клица од сушице, па кад се са прашином дигну у ваздух и удишу, могу да заразе. Зато под треба полити прије чишћења. Метлу треба умочити мокром крпом, а крпу послје чишћења искувати.

4. Стан. Стан треба увијек чисто држати, намјештај брисати навлаженом крпом.

5. Вјетрење. Стан треба увијек добро извјетрити, нарочито болеснички. И поњу па чак и зими нека је бар мало отшкринут прозор болесниково собе, а болесник нека се добро покрије.

6. Храна. Болеснику је потребна добра мјешавина хране: месо, варило, тијесто хлеб, масло, сир, сланина, млијeko. Не треба од једанпут врло много да једе. Нека једе више пута на дан него обично али у мањој количини. И здрави треба добро да се хране, јер снажно тијело лакше се одбрани и од заразе.

7. **Силувита љића** — *алкохол*. Најлакше се разболи пијанац. Зато млади људи најчешће навлаче сушицу послје веселих забава до зоре и сватова од три дана. Ђетету никада не дајте ни капи алкохола! Ни за одрасле није!

8. **Млијеко**. Млијеко пите само скувано. Некувано млијеко може бити опасно јер сушице има и код крава и њихове клице прелазе у млијеко.

9. **Прање**. Добро је сваког јутра цијело тијело протрљати грубим убрсом, наквашеним хладном водом и добро исцјеђеним. Затим треба тијело сувим убрсом добро обрисати. Хладном се водом тијело очвршћава, а трењем се отварају поре на очи и олакшава знојење, којим се избацује нечистоћа из тијела. Свако јутро опери уста, грло и зубе. — и послјед сваког јела. Зубе треба прати четком, али не трти водоравно, да се истрже месо између зуба, јер тада остане на коријен зуба и лако се квари, него четку треба повлачити од горе доље и од доље горе у правцу зуба. Држи чисто нокте! јер се под њима лако нагомила заразних клица! Купај се често! Пријед јела увијек пери руке сапуном, да не унесеш заразу у уста!

10. **Љубљење**. Дјецу не смијеш љубити у уста. Уопште што мање љубите дјецу! Више их љубите душом и срцем, чините им добра, чувајте их и поучавајте! То ће им бити корисније од пољубаца. Не дајте дјеци да вам љубе руке и да трпају ишта у уста јер се сићушне клице заразе не виде, а свуда их може бити.

11. **Постеља**. Ко болује од сушице нека има своју постељу, у којој здрави не треба да леже, да се не заразе.

12. **Одјело**. Болесниково одјело треба уништити, тако исто и постељу. Ко то поклања сиротињи, не чини добротворство, него грјех.

Уопште ко се чува, и Бог га чува.

Привредник

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Одликовање. Њег. Величанство Краљ Господар, приликом ослобођења од љекарског надзора особља, које се налазило при војном стану на Цетињу, дозволило је одликовати д-ра Иличковића, петим степеном Данилова реда, а воднике, Риста Хајдуковића и Величка Бојовића *златном* медаљом „за ревност“ и санитетске питомце: Зарију Вукајловића, Илију Булатовића, Мирка Ковача, Ника Јокића, Ђорђију Вујошевића, Марка Перовића, Јована Радуловића, Станка Влаховића, Крста Меденицу, Радосава Никића, Михаила Павићевића, Мила Радуловића, Јагоша Тошковића, Баја Шкепановића и Милуна Ђоровића, који су за цијело вријеме били уз болеснике; *сребрном* медаљом „за ревност“.

Колера. У логору војничком на Ловћену први случај колере појавио се је седамнаести дан, пошто је војска пошла с Цетиња; иза тога било је још четири случаја, дакле у све пет случајева, од којих је један смртни, а од осталих тројица су напустили болницу, а само је један у њој остануо, и он иде на боље. Од прве

појаве болести, поред војничког љекара, који је стално био у логору, д-ра Вукчевића, на Ловћену је д-р Тир, један од бечких љекара, а доцније им се придружио и д-р Иличковић, тек су љекари констатирани потпуно здраво све особље, које се налазило при војном стану на Цетињу.

По свој земљи здравствено је стање најповољније, а по граници према Турској војнички кордон прекинуо је сваки саобраћај. Паробродска веза са Скадром ограничена је на пренос поште.

Слика Њ. Кр. Вис. Престононашљедника. Пошто је г. Димитрије Беговић, дао израдити слику у живим бојама Њ. Кр. В. Књаза Престононашљедника у неколико хиљада комада, а која је слика и на највишем мјесту добила ту пажњу, те је г. Беговићу и дозвола дата не само за исту већ и за репродукцију Њ. Кр. В. Књагиње Милице.

Сама израда поменуте слике вршена је у најчувеније двије фирме у Бечу и Прагу. Код свих до сада кабинет слика, већином су наше фамилије биле заступљене, са фотографском израдом истих, а никако готово рећи, са живописном израдом, као што је сада иста израђена. Цијена поменутој слици од једног комада врло је умјерена, и стаје 5 перпера, те како са гледишта саме израде, тако и због цијене топло се препоручује свима нашим пријатељима.

Исправка. У постоњем броју „Гласа Црногорца“, случајно је оштампано да су одликовани златном медаљом „за ревност“ Милош и Филип Јаблан, а треба да стоји: Милош и Филип Сјеклоћа, — што се са овим исправља.

Пишу нам са Вир-Пазара:

Читаоница на Виру. Ових дана обновљена је Вирска читаоница, која је због разних прилика укинута још 1903 године. Назив ој је: „*Црмничко-Вирска Читаоница*“. За председника изабрат је поп Јоко Гојнић, потпредседник официр Филип Живановић, секретар Јован Врбица, благајник Јошо Улићевић, економ Ристо Станић, библиотекар Нико М. Вукославчевић; чланови: Мило Лековић и Лука Бранковић, а замјеници Јово Бокан и Јевто Љумовић.

Изабрат је и надзорни одбор, у који су ушли: командир Милош Лекић, Саво Станковић и поп Марко Пламенац.

До сад је уписано 80 чланова са годишњим улогом од 12 перпера. Преплатило се на 16 листова: 6 политичка; 4 привредна; 2 књижевна; 1 војнички; 1 педагошки; 1 свјетстенички и 1 хигијенски.

Одлучено је, да се позову сви чиновници црмнички, као и друге угледније особе, које су изван нахије, да буду чланови, којих има: редовних са улогом годишње 12 перпера; утемељачи, који од једном плате 50 перпера и добротвори са улогом од једном 100 перпера.

Одбор се нада, да ће се позиву одазваати сви интелигентнији наши људи, јер је сврха читаоници, да набавком листова и других корисних књига културно помогне, уз своје чланове и толики број земљорадничких задруга у Црмници.

би смјела пропустити наша браћа из Босне и Херцеговине, нарочито не наши књижевници из оних крајева, који имају и особите обавезе према „Б. Вили“, а чија се лијена кита окупала и у редакцији тога листа. А и у том прослављању неће они бити усамљени колико ни у оном првом. Као год што је у прошлој години похитао сваки Србин и Хрват од пера, да што напише за „Босанску Вилу“, тако ће духовно учествовати у овом њеном јубилеју друге врсте све што се нашим народним именом и језиком поноси!.. Зашто пак то тако има бити није потребно објашњавати. Доста је само поменути име **Босанска Вила**, па да се на то Србину појави у памети читав рој мисли и да му се у срцу изазову толика топла осјећања за ту зубљу, која је за четврт вијека провела *наше* ка српској просвјети и култури, стално свијетлећи у српским *Земљама Плача*, да ју нијесу могле угасити ни најжешће олујине, које бијеснише у тим нашим заробљеним покрајинама противу свега што је српско, нити јој јасну свјетлост могаће апсорбовати толике маглуштине, која пошљедних двадесет и пет година притискала тужну Босну и Херцеговину!.. Па ипак, и ако је то сваком знано и виђено, не може нам се на ино, по да из благодарности према „Босанској Вили“ речемо овом приликом, коју опширније о њој, поред тога што нам је перо слабо, да би вјерно описало њен досадањи живот и тачно изнијело мучне перипетије, кроз које је до сад она прошла, свакад стално тежећи к свом идеалу и успијевајући, према приликама, необично добро.

„Босанска Вила“ се јавља у оно доба, кад је наш народ у Босни и Херцеговини већ био увидио: што за њ значи *окупација* тих наших покрајина, која је до-

Пишу нам из Краљева:

Поплава. У сриједу 6. јула т. год. у 5 сати послје подне, пала је у Краљској општини у Васојевићима, плаховита киша са тучом, која је трајала један сахат.

Вода је у том, и ако кратком времену починила велике штете, јер је толика киша пала, да нити је било долине нити брежуљка, а да вода није текла потоцима.

Како је земљиште села доста стрмо то је вода носила земљу с једнога мјеста на друго тако, да је изгледало, као да је површина истога села измијењена.

За то вријеме нико се није смио с мјеста маћи, те је у опште био завладао страх.

У земљи, усјевима и воћу, штета је неизмјерна те ако се истима не притече у у помоћ пропадају.

Пишу нам из **Бали-Кесеру** (Азија):

— Приликом изненадне смрти и мучког убиства нашег никад непрежаљеног брата и племеника, Илије М. Кнежевића из Грађана, који је мучки и разбојнички убијен, у своје стану — на спавању у 12 сати ноћи, са три метка из револвера, у бараки Мића Улића, код којег је и радио, на 41 километар ове линије.

Покроти Илија је убијен од познатог зликовца — разбојника Димитрије Митра Грбовића, познатог под именом Стефан Јовановић, он је родом из Дробњака сада Србијански поданик, бјегунац са робије из Ниша.

Помогла му је тамна помрачина која га је и сакрила дочепао се је густе Азијатске шуме.

За сад не зна се куда је побјегао. Сматрамо за особиту дужност изјавити дубоку нашу благодарност браћи Црногорцима, који не пожалише никакве жртве ни труда поднијети, да се одуже покојном Илији, и даму даду и посљедњу пошту.

Није им доста било чувати га 4 дана и 4 ноћи уморни од напорног рада који су забаталили, као и носити га 8 сати пута чак до града „Бали-Кесера“, до његове вјечне куће где је предат матери земљи, у присуству онамошњег Грчко-православног свештенства које је извршило прописне хришћанске дужности, и сахрањен је на православном грчком гробљу. Најсрдачније доживотно захваљујемо браћи Црногорцима, који притекоше са обилатом новчаном помоћу, да се наш Илија што свечаније сахрани, и нама мало тугу ублажи.

По турску лиру дали су сљедећи: Божо Крушка, Мићо Улић, Бошко Браић.

По 1/2 лире: М. Ђурашевић, оф. Јован Милановић.

По 12 перпера: Марко Ратковић.

По 8 перпера: Никола Марковић, Јоко Шоћ, Мило Шоћ, Јоко Петровић, Иво Милановић, Ђ. Дабановић, Спасоје Павићевић, Никола Ђеклић, Стојан Милутиновић.

По 4 перпера: Васо Нобиле, Јоко Лековић, Лазо Ђукановић, Димитрије Бугар, Мићо Гашпар, Илија Љуштина, Радован Ђуричковић, Перо Кликовач, Јован Бановић, Милан Иванишевић, Божо Краљ, Саво Вукосавовић, Нико Вуксановић, Илија Вуксановић, Илија Шоћ, Максим

Бацковић, Мило Радоман, Глигор Бањанин, Богдан Јовановић, Никола Којић, Ристо Вујовић, Јоко Калуђеровић, Радоивоје Петровић, Марко Крушка, Ђуро Оташевић, Драго Ђукановић, Панто Божовић, Благо Алексић, Саво Љешевић, Мустафа Бошњак, Амет Бошњак, Марко Николић, Нико Шоћ.

По 2 перпера: Ристо Бугар.

Још једном свима и сваком од горе именовани као и другим који су присуствовали доживотно наша захвалиост.

Хвала парохи Грчко-православном града „Бали-Кесера“, Г-ну Спиридону са ђацима.

А пржалосној покојниковој мајци браћу стричевима и рођацима, придружујемо се њиховој тузи, и нека им Бог да снаге издржати превелики губитак.

И покојнику нека буде лака ова туђинска земља.

Списак приложника за помоћ имигрантима из Ст. Србије и Скендерије. Главном одбору на Цетињу стигли су даље ови прилози:

Капетанија Вражегрмска.

По перпера 100: Игуман Леонтије Нинковић.

По перпера 20: ком. Ристо Дамјановић, ком. Лука Поповић, ком. Андрија Станковић, п.ком. Благота Петранић, кап. Марко Радошевић, поп. Недо Михаиловић, поп. Стеван Вујадиновић, поп. Јован Дамјановић, Јеромонах Данило Лабовић, Јеромонах Мојсије Поповић, барј. Павле Поповић

По перпера 10: п.пор. Петар Милатовић, пор. Илија Станковић, п.пор. Ристо Перовић, оф. Богдан Милатовић, оф. Јаков Дамјановић, барј. Шуша Николић, Милија Перовић, Јован Мујов, Стајо Милошев, Радосав Алексин, Иван Станишић.

По перпера 8: Јован Муратов.

По перпера 7: Миро Савов, Лазар Тучов, барј. Митар Станишић.

По перпера 6: Милан Одовић, Лука Микоњин, Раде Мандић, Крсто Ђоков, Милоша Перутин, Драгутин Белов, Ђорђија Бањов.

По перпера 5: оф. Митар Чејановић, Крстун Тодоров, Јанко Веков, Одо Савов, Раде Милованов, Видак Милованов, Милован Новичин, Дуро Милатов, Петар Стојанов, Мијајло Беширов, Недо Лукин, Радослав Драгов, Мило Кекин, Спасоје Муратов, Павле Ијорцов, Лука Милошев, Павле Јоков, Јован Мињин, Јован Јоков, Лазар Милин, Петар Радованов, Милован Мијајлов, Никола Муратов, Ђукан Јаков, Никола Јованов, Васко Драгов, Јован Миров, Милош Радојев, Лазар Белограић, Бошко Мاستиловић, Радосав Бошков, Ђуро Перков, испосница Марија Пламенац, бар. Саво Петровић, бар. Радован Милатовић, оф. Милутин Милатовић, оф. Бошко Малатовић, оф. Грујица Поповић, п.пор. Јован Поповић, оф. Јаков Станишић, оф. Петар Вујадиновић, п.пор. Радојица Дамјановић, поп. Јагош Николић.

По перпера 4: Петар Јовичин, Перо Бегов, Тодор Јованов, Мирко Гаврилов, Милош Јаков, Павле Дињов, Велиша Андријин, Богдан Дуњов, Лазар Васков, Милутин Зрњов, Благота Милосавов, Бошко Николин, Миња Петков, Муса Радосавов, Зеко Грујичин, Јован Божићев, Ни-

покрајине, — да зачине коло наших млађих и најмлађих књижевника, од којих такође нико у току прошле године не изостаде из „Босанске Виле“, на њој су онда сарађивали и српски сад покојни литератори као: М. Ђ. Миличевић, Љуба Ненадовић, Јован Илић, Јанко Веселиновић, архимандрит Нићифор Дучић, дум Иво Стојановић, д-р Љубомир Недић, Војислав Илић, Симо Мативуљ, Влад. Јовановић, Илија Вукићевић, Милутин Илић, Милорад Митровић и т. д.

„Босанска Вила“ је од самог почетка свог излажења, успркос својима својим незгодним околностима, стално заговарала идеју јединства Срба и Хрвата у оном смислу, у којем је та идеја добила опшност тек у најдоцније вријеме, а управо она је започела у Босни и Херцеговини радити на јединству Срба Христове и Срба Мухамедове вјере у популарном смислу те ријечи. Манифестација је тога, поред осталог, и то, што су се као сарадници Вилини у току њеног досадањег излажења приказали јавности Србима многа наша браћа муслимани из Босне и Херцеговине као: Мехмед-бег Капетановић—Љубушки, Ризван-бег Капетановић, Омер-бег Сулејманпаша, Авдо Карабеговић—Хасанбегов, С. (рбин) Авдо Карабеговић, Хилми Мухибић, Осман Ђикић, Фезим Ђатић, Сафет-бег Башагић, Сејфудин Кемур, Хамдија Крешевљановић, Фехим Башчаушевић, Салих Казазовић, Али—Риза Даутовић и т. д.

И због саме те појаве, да је „Босанска Вила“ успјела била окупити за сарадњу на њој све што српски пише без разлике вјере, она бјеше три у оку окупаторима Босне и Херцеговине, а тијем више им је она то била за то, што је омијем што је у њој излазило стално посредно и непосредно пронагирато за што јаче духовне везе свих Босанаца и Хер-

кола Милатов, Станко Грујичин, Веко Бошков, Миња Милошев, Радоје Јанков, Никола Мирков, Тодор Нешков, Митар Мирков, Милосав Спасов, Периша Радов.

По перпера 3: Мијајло Спасојевић, Ђетко Нешков, Живко Новичин, Петар Миров, Никола Нешков, Дамјан Лакетин, Матија Мирков, Лазар Крстов, Бошко Гашов, Ђоко Крстов, Пеша Срданов, Стојан Филипов, Ђоко Радосавов, Радоња Микоњин, Стано Ибров, Мићко Милин, Лазар Павлов, Лука Илијин, Благота Микоњин, Ристо Чањов, Саво Чањов, Милосав Милованов, Мићко Савов, Раде Радивојевић, Видак Лукин, Павић Јовичин, Мрго Јовичин, Мијајло Новаков, Мишеља Томићин, Савић Павлов, Крсто Павлов, Бајо Шалетин, Никола Шалетин, Рамо Станишин, Шого Милошев, Митар Бећов, Мирко Раков, Машан Попов, Живко Лукин, Марко Милосавов, Раде Мемедов, Радоња Рашов, Видо Радованов, Петко Драгов, Марко Рњичин, Радован Рашков, Саво Рашков, Бојо Кеков, Видак Јованов, Јован Савов, Петко Павићев, Милут Смајов, Лазо Кујов.

По перпера 2: Томица Радошевић, Мирчета Смајов, Милић Павићев, Драго Шћепанов, Мајо Горчићов, Рако Савов, Алекса Савов, Милутин Перков, Богдан Секулин, Крсто Малишин, Андрија Јованов, Новица Јованов, Митар Радованов, Крсто Шћепанов, Никола Шћепанов, Радоња Бошков, Никола Гаврилов, Ристо Петков, Павле Петков, Бошко Радосавов, Радован Радосавов, Лазар Перов, Бошко Мијајлов, Ново Марков, Томо Мићов, Благо Кеков, Шутан Микашев, Видо Срданов, Марко Радојевић, Бајо Тодоров, Милосав Бегов, Крсто Дуков, Андрија Зеков, Велиша Рњичин, Спасоје Секулов, Божина Радованов, Милутин Бошков, Павле Радованов, Благо Ристов, Радоје Ристов, Ђуро Новичин, Тиодор Ђоков, Томо Иванов, Драго Радованов, Новица Ђубов, Милутин Ђубов, Радосав Туцов, Радоња Мемедов, Илија Милетин, Лазар Веков, Периша Ристов, Радоња Труњов, Благота Пеков, Никола Перов, Панто Гаврилов, Радуле Машов, Богдан Радованов, Саво Стојанов, Никола Шалетин, Стеван Мићов, Милосав Мољетин, Јанко Керов, Крсто Богетин, Радосав Богетин, Раде Зрњов, Миња Јованов, Марко Матов, Саво Матов, Лука Рашков, Видак Миров, Јанко Рашков, Томо Милошев, Ђуко Живков, Мијајло Ђокин, Марко Мирков, Никола Јоков, Саво Симонов, Благота Симонов, Петар Симонов, Радосав Јаков, Петар Бојов, Ђоко Бојов, Мирко Годоров, Јован Видаков, Радосав Бећов, Веко Драгов, Благо Драгов, Гавриле Марков, Зеко Перов, Новица Перов, Живко Радулов, Јован Маџов, Јован Рафов, Милоња Иџоров, Новица Перков, Перо Кекин, Бошко Божов, Милић Грујичин, Раде Бећиров, Милија Станојевић, Шалета Глигоријевић, Ђоко Станишин, Милутин Савов, Симо Бећиров, Зако Милошев, Мирко Стојанов, Недо Петрићев, Спасоје Миланов, Ђетко Драгојевић, Милић Драгојевић, Радуле Петрићев, Новица Богићев, Митар Радивојевић, Јаков Милов, Јанко Милов, Периша Милов, Рајич Рашов, Радован Грујичин, Недо Грујичин, Благо Милованов, Бошко Милованов, Смајо Јовичин, Петко

Јовичин, Шћепан Петков, Милета Лукин, Мичко Лукин, Глигорије Павлов, Шалета Милошев, Молета Максимов, Милија Филипов, Лако Крстов, Петар Кстов, Милат Крстов, Радован Зајов, Павић Матов, Јован Блажин, Недо Видов, Марко Томичин, Радоје Петков, Драгић Петков, Ристо Крстов, Јован Савов, Симо Томов, Милаш Бојичин, Мирко Блажин, Радован Милоњин, Благо Милоњин, Никола Лакићев, Живко Лакићев, Милија Јовов, Радоје Јовов, Томо Грујичин, Богдан Савов, Јован Лазов, Видоје Лазов, Јован Радосавов, Ђуро Радов, Крсто Перованов, Јован Перованов, Зеко Перованов, Милош Вешков, Милован Бошков, Милован Нешков, Мика Видакова, Радоје Новичин, Милош Лазов, Стеван Лазов, Радосав Радов, Јован Маџор, Перко Срданов, Саво Мусин, Грујица Труњов.

По перп. 1: Душан Крстов, Стеван Лазов, Тодор Лазов, Марко Стеванов, Раде Микашев, Павле Спасојевић, Мијајло Радов, Петар Паунов, Антоније Радов, Симо Новичин, Велиша Спасојевић, Милета Мујов, Милутин Глигоријевић, Видак Лукин, Милија Петков, Никола Милов, Петар Глигоријевић, Ђуро Јоков, Грујица Перков, Богдан Рафов, Видак Милошев, Томица Марков, Лука Бећов, Милош Милованов, Милутин Живков, Драго Блажов, Никола Богданов, Милован Николин, Јефто Радошев, Крсто Радошев, Мићко Милованов, Радоња Тодоров, Спасоје Бојов, Божина Баћов, Бањо Глигоријевић, Радоје Милошев, Радосав Јоков, Ристо Јоков, Никола Паветин, Саво Радосавов, Радоња Ђокин, Ристо Ђоков, Митар Јоков, Радосав Јоков, Митар Шоров, Периша Шоров, Благота Јованов, Периша Лукин, Саво Лукин, Ђорђија Радованов, Мило Савин, Милан Петров, Ђорђија Лукин, Саво Лукин, Никола Митров, Драгиша Јаковов, Рамо Илин, Шћепан Драгов, Петар Мулев, Мирчета Мулев, Шћепан Мијајлов, Никола Белов, Мишо Белов, Петко Ђубов, Стојан Ђубов, Благота Драгов, Бего Нешов, Никола Нешов, Милосав Стојов, Милутин Јовичин, Петар Маринков, Павле Николин, Перо Марков, Спасоје Кујов, Новица Талев, Јован Шалетин, Милутин Микашев, Лука Рњичин, Павле Зекин, Ђорђија Дуков, Периша Велашев, Недо Машов, Богдан Сидов, Кеко Лазов, Милутин Кеков, Јанко Милићев, Иван Станишин, Милован Пејов, Милован Милосавов, Новица Мајајлов, Божина Кујов, Крсто Стеванов, Богдан Гаврилов, Ђуро Радов, Ђорђија Крстов, Марко Крњашев, Милован Кајов, Петар Кајов, Ђуро Кајов, Мирко Станојевић.

По пара: 50 Милија Рашков, 40 Божо Нешов. — Свега перп. 1433-90

Капетанија Доњо-кучка

По перпера 10: Стојан Поповић, Мирко Радоњић.

По перпера 5: Милисав Мијовић, Саво Петровић, Раде Милић, Тодор Гошовић, Милета Вујошевић.

По перпера 3: Митар Гошовић, Божина Рашовић, Саво Вујадиновић, Милија Митровић, Миљан Вуксановић, Радоје Вуксановић.

По перпера 2: Миљан Перковић, Саво Милић, Радосав Николић, Радивоје Ра-

досавовић, Ђуро Радосавовић, Илија Крцаловић, Токо Митровић, Новица Савовић, Велиша Вујошевић, Милисав Вујошевић, Милош Вујошевић, Раде Рашовић, Миљан Рашовић, Станиша Вујадиновић, Павле Вујадиновић, Ђуро Вујадиновић, Ненад Паљевић, Михајило Паљевић, Ђоко Савовић, Максим Јововић.

По перпера 160: Вуле Чарапић, Милић Чарапић.

По перпера 1: Илија Радоњић, Перо Милић, Радисав Милић, Митар Милић, Митар Перовић, Дујо Перовић, Спасоје Радосавовић, Петар Радосавовић, Милун Бећковић, Ђуро Прентић, Зарија Прентић, Јован Никић, Јован Јововић, Павић Савовић, Јован Чарапић, Дмитар Чарапић, Томо Чарапић, Новица Ђурић, Ђоко Бојановић, Илија Рашовић, Милиша Рашовић, Ђоко Рашовић, Максим Рашовић, Савић Рашовић, Мирко Рашовић, Тодор Вујадиновић, Стеван Вујадиновић, Радосав Вујадиновић, Ново Вујадиновић, Драгић Палевић, Радоња Палевић, Томо Палевић, Илија Палевић, Андрија Палевић, Стеван Палевић, Павић Савовић, Војин Савовић, Мирко Савовић, Иван Савовић, Марко Савовић, Боро Савовић, Васо Јововић, Стеван Јововић, Милован Јововић, Радоје Дмитровић, Ђоко Дмитровић, Милован Дмитровић, Спасоје Дмитровић, Перован Дмитровић, Блажија Дмитровић, Раде Дмитровић, Јован Дмитровић, Мирко Дмитровић, Никола Дмитровић, Томо Прелић, Крсто Прелић, Петар Прелић, Тодор Прелић, Јован Прелић, Мирко Прелић, Божо Прелић, Душан Прелић, Симо Прелевић, Јован Прелевић.

По перпера 0-80: Милић Ђукић; 0.60: Дельо Ђукић.

Капетанија Подгоричка

Ојштина Дајабаска

По перпера 50: Синан М. Андрић.

По перпера 20: Иљо А. Мишуровић.

По перпера 15: Перо Ђ. Ђукановић.

По перпера 10: Јеромонах С. Поповић, Лука Мишуровић, Марко Мишуровић, Ђоко П. Колорогић, Саво И. Ђукановић, Нико А. Ђукановић, Панто М. Ђукановић, Иво Р. Ђукановић, Лука Р. Станковић, Косто М. Дедић.

По перпера 5: Стеван Мишуровић, Марко Рогошић, Ђиро Кнежевић, Марко Кнежевић, Пешо Кнежевић, Зако Кнежевић, Стано Кнежевић, Алекса Кнежевић, Петар Кнежевић, Бућо Ђукановић, Крсто Ђукановић, Пеко Ђукановић, Бељо Ђукановић, Симо Ивезић, Максим Дедић, Ђуро Божовић, Јово Шановић, Јово Бајковић, Мујо Рогошић.

По перпера 4: Бућо Кнежевић, Бајро Мухамедовић.

По перпера 3: Мирко Ђукановић, Павле Колорогић, Машо Ивезић, Милован Милић, Саво Пеличић.

По перпера 2-80: Марко Ђукановић.

По перпера 2: Шако Ђукановић, Илија Колорогић, Саво Ђетковић, Митро Ђетковић, Перо Милић, Јован Ускоковић.

По перпера 1: Нико Кнежевић, Бећо Колорогић, Нешо Ђетковић, Мањо Асановић.

Ојштина Ботунска

По перпера 20: Нешо Башановић.

По перпера 10: Марко Кажича, Милош Раичковић, Крсто Вукчевић.

По перпера 7: Васо Башановић.

По перпера 6: Гигоје Ђуришић, Никола Стојановић.

По перпера 5: Крсто Станић, Митар Стојановић, Богдан Ђуришић, Илија Вукчевић.

По перпера 4: Јоко Ђуришић, Бошко Вукчевић.

По перпера 3: Новак Стојановић, Никола Вукчевић, Јоко Раичковић, Иван Вукчевић.

По перпера 280: Нешо Стојановић.

По перпера 2: Перо Стојановић, Томо Кажича, Петар Ђуровић, Крсто Вукчевић, Петар Вукчевић, Никола Милоњић, Саво Марковић, Стеван Вукчевић, Милиша Вукчевић, Никола Ђуришић.

По перпера 1: Лазар Вукчевић, Јоко Вукчевић, Никола Ђетковић, Лазар Вукчевић, Јоко Вукчевић, Лука Милоњић.

Ојштина Лајковачка

По перпера 30: Мушка Терзић.

По перпера 25: Ђуро Стијепојевић.

По перпера 20: Маљо Балетић.

По перпера 15: Рашо Рашовић, Нешо Рашовић, Јоко Мараш, Томо Терзић.

По перпера 10: Нешко Балетић, Јово Бјелобрковић, Крсто Кликовац, Крсто Вукашиновић, Крсто Мараш, Пешо Мараш.

По перпера 6: Нешо Станковић.

По перпера 5: Нешо Рашовић, Ристо Рашовић, Филип Стијепојевић, Косто Стијепојевић, Бело Ковачевић, Иљо Вулевић, Ристо Терзић, Петко Мараш, Петар Мараш, Ђуро Мараш, Саво Вукашиновић.

По перпера 4: Нешо Стијепојевић.

По перпера 3: Јово Ковачевић, Нико Бјелобрковић, Машо Рашовић.

По перпера 2: Нико Терзић, Симо Стијепојевић, Томо Стијепојевић, Ристо Ковачевић, Митро Ковачевић, Крсто Чолевић, Андро Вукашиновић, Буто Рашовић, Кола Рашовић, Филип Рашовић, Раде Мараш.

По перпера 1: Митро Пејковић.

Ојштина Загоричка

По перпера 15: Милан Ивановић, Јован Поповић.

По перпера 12: Рашо Грујић.

По перпера 10: Милош Шаковић, Марко Чађеновић, Мирко Гарић, Беша Шаковић.

По перпера 5: Милић Шаковић, Зоро Шаковић, Новак Милачић, Радивоје Тошковић, Милован Чађеновић, Бацо Чађеновић.

По перпера 4: Новак Перовић.

По перпера 2: Горчин Перовић.

Ојштина Маслинска

По перпера 30: Матар Ивановић.

По перпера 10: Радован Поповић.

По перпера 5: Марко Прелевић, Велиша Прелевић, Селим Омербожовић, Никола Рашовић.

По перпера 4: Мулета Вујошевић.

По перпера 1: Паун Поповић.

Капетанија Кучка

По перпера 10: Прото Петровић, Крсто Љ. Ивановић, Милета П. Поповић, Спасоје П. Петровић.

По перпера 8: Поп Ђуко Чејовић.

По перпера 7: Боро Ј. Петровић.

По перпера 6: Мира И. Вуксановић, Рамо В. Вуксановић, Саво Н. Петровић.

цеговаца међусобно и за такве њихове везе са осталим Србима. Српском причом, pjesмом, пословицом, одломцима из српске историје и географије, описима наших историјских и културних објеката и т.д. „Босанска Вила“ је уводила своје читаоце у односе воља идеалних личности из наше народне и државне прошлости, стварајући им и прилику за компарацију те прошлости и садашњике; она их је тако преносила душом у доба наше државне и културне моћи и величине, што их срушило зли удеси, и оживљавала је једну епопеју, која онија духове и ствара у маси духовни status, кад та маса постаје потпуно свјесна своје идеалне националне улоге!...

А колика ли је тек заслуга „Босанске Виле“ у томе, што је за дуго и дуго скоро она једина проносила кроз Босну и Херцеговину штампано Ђирилово Писмо и то онда, када се бјеше тамо заузело све што ма какву власт представљаше, да се то Писмо нијде и не види!...

Рекли смо већ са каквом је предосторожношћу власт у Босни и Херцеговини допустила појаву „Босанске Виле“ и како је опрезно пропраћала њене прве кораке у свијет. Послије је то пријешло у такав терор према „Вили“ и њеном уреднику, да је право чудо, како је лист под таквим условима могао до сад egzистирати за пунијех двадесет и пет година, свакад шљедујући у једном истом правцу!... Далеко би нас одвела ма и легитимна екскрзија по тој мучној историји, те ћемо се и уздржати од тога и само ћемо овдје ставити неке напомене, које ће тек наговјестити оно, што су пропатили они, који су за четврт вијека проводили „Босанску Вилу“, кроз Сциле и Харидбе.

За „Босанску Вилу“ је постојала стална превентивна цензура, а кад се то рекне јасно је какву су муку мучили они,

који су хтјели преко ње да проговоре свом народу, знајући, да ће оно што они напишу морати проћи испод црвене писалке немилосрдног цензора, којем је код његових господара била најглавнија квалификација *србофобство*. Морало се томе доскарати избојевањем цензуре тј. доцнијим утурањем у лист читавих написаних или већ цензором избачених ставова и отуда онолике забране „Босанске Виле“ те безбројни претреси уредништва јој и стана њеног уредника. Не мало пута је оснивалац и стални уредник Вилин *Никола Кашиковић* био оглобљен до коже, а не једном је тај веселник због саддржине листа тркнуо до тавнице. Било је случајева да Кашиковића мјесецима видно и отворено прати јавна полиција, а тајна му није никад ни *напуштала стоја!*

И другојачим мучењима и сваковрсношћанирању био је подвргаваг Кашиковић, па кад га све то није могло преломити, да напусти „Босанску Вилу“, што би значило њену смрт, онда су покушали угитати на њ разним понудама и обећањима, само да учини, да „Вила“ умре, напустивши ју. Кад су он и породица му бивали у најкритичнијим данима — а њих је било доста — нудило му се пара, нуђени су му лијени положаји у државној служби са одличном каријером, обећавата су му златна брда само да напусти „Вилу“; али се Кашиковић није дао сломити. Гладовао је с породицом, подносио је све, што може поднети један човек јаке воље и челичног карактера, који род свој љуби више од свега и „Босанска Вила“ је стално ширила своја крила и ако су чешиће она, због тешких прилика, бивала слабачка близу немоћи!...

Кад све поменуто није помогло, да се угуши „Босанска Вила“, почело се противу ње другојаче експериментисати. За-

брањено је сарађивање на њој државним чиновницима не само из окупиранијех земаља но и из цијеле Аустро-Угарске монархије, а покренут је од саме Земалске Владе у Сарајеву литерарни лист „Нада“ и сарадницима њеним длати су из касе баснословно велики хонорари. Хтјело се, да се овако одврате књижевници од сарадње на „Вили“ и да се на тај начин лист убије. Али се није ни тако успјело. „Нада“ доцније престаје, а „Босанска Вила“ остаје до данашњих дана, када је за њену идеју у Босни и Херцеговини више бораца по њеном начину, но их је негда било те и кад су ти борци створили уз „Вилу“ више средстава за ту свету борбу!...

„Босанска Вила“ има неоцијененијех заслуга и као школа вјешбоаница за српске књижевнике. Колико ли је она српских писаца открила и дала им прилику да се упуте у књижевном раду. Није свакако без њених заслуга ни то, што данас Босна и Херцеговина имају на броју књижевника прве врсте више него икоја друга српска покрајина (разумијемо *књижевност* у најужем смислу те ријечи) и ако су иначе културно много изостале иза неких од њих. Врли наши pjesници *Алекса Шантић* и *Јован Дучић* и приповједачи *Светозар Ђоровић* и *Петар Коцић*, које је одниха Херцег-Босна (Радована Тунгуза — Невесињског рачунамо Црногорцем) вјешбали су се у „Босанској Вили“ и она их је одљевовала као књижевнике. „Удар нађе искру у камену, без њега би у кам очуала“, — вели Његош, а тај удар је за појаву многих и многих наших књижевника била баш „Босанска Вила“. Она је на том послу радила систематски и без особитих скрупула, којих се обично држе други наши књижевни листови, не доносећи почетничке радове често пута само зато,

што су — *йочетнички!* „Вила“ је у томе чинила изузетак колико је највише могла, па не ријетко и на своју моменталну штету. Многи се у њој јавио и од оних, чији је рад на књизи остао само на покушајима, а нијесу никад ушли у књижевност; али су између таквих искочиоли многи, који су данас стекли одлични књижевнички глас и ако у самом почетку нијесу можда издвајали из категорије оних првих и да им „Вила“ није била вјешбоаница, ко зна би ли се икад и „пронашли“.

Када се буду попуњавале странице наше културне историје, које ће говорити о добу у којем „Босанска Вила“ буде egzистирала, видно се мјесто на њима има њој уступити, а наш литерарни историк ће имати с хвалом истаћи Вилин рад и утицај на савремену српску књижевност. Кад год пак буде било ријечи о „Босанској Вили“, свакад ће се морати истаћи једно име, које је за њу чврсто везано и тако рећи постало с њом идентично, а то је име **Николе Кашиковића**, човека, који је „Вили“ дао живот и четврт вијека се борио, држећи ју као оно морнар слабу бјерију на страховито узбуркном мору, мучећи се свакојачо и трпећи са особитим самопрегоријевањем!...

„Босанска Вила“ и њен уредник Кашиковић задужили су наш народ и *оних не смије заборавити*. Манifestујући са своје стране то признање са ово колико штурних редака, ми им *најсрданије честитамо двадесетогодишњицу са тојлом жељом да „Босанска Вила“ још дуго љоживи, радећи свакад у љрије четврт вијека зайочетом и правцу, а са све бољим и бољим усјесима!*...

По перпера 5: Радоња Н. Прелевић, Радосав М. Петровић, Илија Н. Петровић, Леко П. Булатовић, Саво С. Вујошевић, Стеван Р. Вујошевић, Милун Т. Петровић, Богдан М. Вуксановић, Иван Н. Вуксановић, Перо Б. Мијовић, Вуко Ј. Радоњић.

По перпера 4: Тодор М. Вукославовић, Раде Р. Вујошевић, Радован М. Вуксановић, Милун М. Вуксановић, Радован М. Вуксановић, Саво Л. Вуксановић, Никола Ј. Петровић, Милош Ј. Петровић, Раде Н. Петровић, Вељо Б. Булатовић, Радован П. Булатовић, Јован Љ. Бошковић, Божо С. Спаић, Милета К. Спаић, Спахо Ј. Спаић.

По перпера 3: Вујо Н. Вујошевић, Никола М. Радевић, Кремо М. Радоњић, Милош С. Радоњић, Радоња Н. Радоњић, Велиша Ј. Петровић, Вељо П. Петровић, Ђоко Ј. Петровић, Милутин М. Петровић, Вељо Б. Булатовић, Вуле И. Мићковић, Лука Н. Ђурђевић, Паун П. Ђерковић, Радуде И. Спаић, Раде В. Станојевић, Станоје Р. Станојевић, Новак И. Прелевић.

По перпера 2: Божина М. Бакочевић, Војин Ђ. Бакочевић, Велиша М. Бакочевић, Милош Ђ. Бакочевић, Станиша М. Вукославовић, Ђоле С. Вукославовић, Алекса Т. Вујошевић, Ђетко Р. Вујошевић, Зарија Р. Вујошевић, Петар Ђ. Мијовић, Милош Р. Мијовић, Никола В. Мијовић, Божина П. Прелевић, Вељо П. Прелевић, Јован Н. Радевић, Аљо Н. Радевић, Миљан В. Радоњић, Малиша А. Радоњић, Кика Р. Матовић, Божо И. Вуксановић, Илија С. Вуксановић, Јагош Л. Вуксановић, Станиша С. Вуксановић, Петар С. Вуксановић, Мијајло Р. Вуксановић, Никола В. Петровић, Мираш Р. Петровић, Милисав Б. Петровић, Никола П. Божовић, Крсто В. Мијовић, Миљан С. Мијовић, Ђоко М. Булатовић, Јанко М. Булатовић, Митар М. Булатовић, Никола Ј. Булатовић, Стојан И. Вучевић, Ново Р. Миловић, Вуко Р. Бошковић, Никола П. Васовић, Аљо Б. Васовић, Јован Б. Васовић, Мирко Ђ. Васовић, Мако М. Митровић, Маго С. Спаић, Никола П. Станојевић, Божо Б. Станојевић, Спасоје Ј. Драговић, Вељо Ђ. Драговић, Периша В. Прелевић, Мијајло Ј. Прелевић, Милош М. Прелевић, Милета С. Радоњић, Богдан Р. Радоњић, Чубро Л. Радоњић.

По перпера 1: Максим С. Павићевић, Милун П. Нелевић, Богдан Р. Нелевић, Радосав М. Брацковић, Спахо П. Брацковић, Пуниша К. Бањовић, Спасоје Ј. Бањовић, Никола Н. Вујошевић, Стеван Л. Радоњић, Перо Р. Радоњић, Мирно М. Радевић, Ђуро Д. Матовић, Руто Д. Матовић, Ненада И. Вуксановић, Стефан Ш. Вуксановић, Милован Н. Петровић, Тодор Б. Петровић, Миљан Б. Петровић, Јован М. Булатовић, Тодор Б. Булатовић, Митар М. Булатовић, Бајо Л. Миловић, Ђуро И. Мићковић, Ђоко И. Мићковић, Илија Б. Станојевић, Саво М. Прелевић, Радосав Б. Павићевић, Нешо М. Прелевић.

ТЕЛЕГРАМИ

Солун, 30. јула. У Пећи, колера бијесни непрестано, тако да дневне бива по 50 смртних случајева; особито она бијесни међу Арнаутима мухамеданске вјероисповједи, који вјерују да је то Божа казна. — Немогуће је предузети хигијенске мјере.

Биоград, 30. јула. Вјенчање Књегиње Јелене биће у Петрограду, у другој половини мјесеца септембра.

Цариград, 1. августа. Јуче су у Стамболу и Хас-Коју констатовани по 24 смртна случаја колере. — Скадарски валија јавља, да су све малисорске фамилије повратиле на своја огњишта, осим 40 хотских које се и још налазе у Црној Гори.

Солун, 2. августа. Према званичном саопштењу у Пећи је констатовано 28 смртних случајева колере, у Ђакову 12, у Новом Пазару 8, у Сјеници 7, у Митровици 13, у Скопљу 2, у околини исте вароши 12, и у Сан-Ђовани ди Медова 7.

Цариград, 3. августа. За последње 24 часа констатовано је у Цариграду 64. случаја колере. — Влада је одредила 30.000. франака да се употријебе на сузбијање заразе. — Валија Јанине добио је наредбу, да позове на предају 300 Арнаута, концентрисаних у околини Аргирокастра па ако се исти не одазову, да против њих пошаље трупе.

Солун, 3. августа. Абдулах паша, дуго је разговарао са повећим бројем малисорских вођа који су му захвалили на лијепом дочеку, учиненом повраћеним малисорима, и том приликом манифестовали су благодарност Црној Гори, за њено гостопримство и хуманитарно заузимање.

Беч, 4. августа. Код једне раднице констатована је колера.

Јанина, 4. августа. Данас је овде било више од 60 случајева колере. — Пет сумњивих случајева констатовано је у Сан Ђовани ди Медова, у Валони 14, од којих су 6 смртни, а у Скадру 22, од којих су 10 смртни.

Биоград, 4. августа. Још у 4 сата по подне пред спомеником кнеза Михаила скупљене су све корпорације са својим заставама, које су затим уз пратњу музике отишле на жељезничку станицу. Улице које воде стацији и којима ће проћи високи гости биле су претрпане свијетом, међу којим је много било Срба и Хрвата из Угарске; а у 6 сати и 8 минута стигао је специјални дворски воз са принцом Јованом Константиновићем. На перону су га дочекали: краљ, престолонашљедник, принцеса Јелена, краљевић Ђорђе, краљевска влада, особље руског посланства и великодостојници и почасна чета са музиком, која је интонирала руску химну. Високог госта, краља и чланове краљевског дома народ је одушевљено поздрављао од станице па до палате у којој ће одсјести. При силазу са воза Краљ Петар је четири пута загрлио и пољубио принца Јована и исто тако више пута су га загрлили и пољубили престолонашљедник и краљевић Ђорђе. Принцеса је при улазу у дворски салон дочекала принца Јована који је принцеси пољубио у руку. Послије поздрава са високодостојницима и пријема леба и соли и поздравног говора председника општине принц је са Краљем сио у кола а при пролазу улицама биоградске даме бацале су цвијеће пред кола. Варош богато украшена и сјајно освијетљена.

Солун, 5. августа. Данас су била у Пећи 4 смртна случаја колере, у Новом Пазару 6, у Сан Ђовани ди Медова 4, у Валони 8, у Митровици 8, а у околини исте вароши 12.

Цариград, 6. августа. Према неким вијестима, Министарски Савјет одлучио је да се флота пошаље пут Крита.

Солун, 7. августа. 4 смртна случаја констатована су у Пећи, 2 у Скопљу, 7 у Манастиру, 6 у Валони, 22 у Сан Ђовани ди Медова, 11 у Новом Пазару и 8 у Сјеници — У Ђакову су 4 војника умрли од колере, а у Солуну нема ни једног случаја.

Солун, 8. августа. Арнаути, из Пећи, Ђакова, Новог-Пазара и Призрена, телеграфирани су у Меку и Медину да се читају молитве, да би се помоћу њих сузбила колера! — У логору близу Валоне умрли су 17 војника од колере. — У Скопљу су констатовани 5 случајева колере. — Данас је било 5 смртних случајева колере у Сан Ђовани ди Медова.

Списак странаца приспјелих на Цетиње од 29. јула до 5. августа 1911. год.

Гранд Хотел: Р. Волков официр из Петрограда, Књаз Томанов официр из Петрограда; госпођа Н. Зашука пиват. из Петрограда, Ј. Букстон приват из Лондона, Херман Виденхерфер чиновник из Дуисбурка, Мазек Франтисек трговац из Прага, Великс Шварц трговац из Загреба, Енвер-беј официр турски војни аташе у Берлину, Г-ђа Е. Ватсон приват. из Лондона, Илија Зеновић трговац из Кашћела, Ђуро Зеновић посједник из Будве, Анђус Стефан трговац из Цари-

града, М. Ролберк трговац из Баја, С. Херберк с госпођом адвокат из Варшаве, С. Самиос директор из Патраса, Ј. Букстон приват из Лондона, М. Силос поп из Котора, Г. Перић трговац из Тријеста, Ј. Пелда уредник из Суботка.

Хотел Рајнвајн: Е. Кадлик посједник из Прага, М. Кирл елек. монтер из Тријеста, Ј. Ламберт трговац из Граца, Марко Квесић трг. путник из Тријеста, Ц. Јерослав учитељ из Себотка, М. Томајовић чиновник из Омиша, Ј. Дитма чиновник из Беча, Ф. Машинец инжењер из Ческе, А. Ваисмом проф. из Беча, Р. Кол чиновник из Беча, Ш. Дели Ђак из Сјенице.

Школска објава

Предавања у Нижој Држ. Гимназији у Подгорици почињу идуће школске 1911—12 год. 1. септембра.

У први разред гимназије примају се они ученици, којима није мање од 10 ни више од 13 година, који су свршили четири разреда основне школе најмање с добрим успјехом, а који уз то издрже пријемни испит из вјеронауке, српског језика и рачуна. Сваки од ових ученика мора собом донијети крштеницу и свједочанство основне школе. Уписиваће се само 28. и 29. августа од 8—12 прије подне, а по подне биће пријемни испит од 2—6.

У остале разреде уписиваће се ученици 31. августа од 8—12 пр. подне.

Поновни и накнадни испити биће 30. августа прије и послје подне.

Послије одређеног времена неће се нико принуштати испиту, нити уписивати.

Сваки ученик прије него се упише, треба да испуни пријаву, коју ће при упису донијети. Нови ученици, који буду примљени плаћају четири перпера уписине, а сви остали пет перпера.

Број 172. Из Управе Ниже Држ. Гимназије у Подгорици, 2. августа 1911.

Службени огласи

ОГЛАС

Овим се износи на јавну продају доље описана непокретност Ибраима и Цана браће Капића из Подгорице; процијењена перпера 4000—

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда.

За продају одређују се три рока: 17. августа, 17. септембра и 17. децембра тек. године од 2—5 сати послје подне.

На првом року непокретност неће се продати испод процијењене вредности, на другом хоће, али не испод $\frac{2}{3}$ проц. вредности, а на трећем року уступиће се понудиоцу највише цијене.

Лициданти су дужни положити јемство 10% од процијењене вредности.

Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право, као и сви они, који имају право прече купње, да се пријаве потписатом суду прије почетка прве продаје.

Опис непокретности:

Једна двокатна кућа у старој вароши „Вигањ махали“; граници: од истока и сјевера улица, од запада Косто Станић кућом, а од југа Етем Абдић кућом.

Број 1110—VI—1910—194.

У Подгорици, 17. јула 1911. г.

Општински Суд,
за председ., — судија,
К. Неневић.

ОГЛАС

На основу наређења Краљ. Обласног Суда у Подгорици, од 15. јануара ове 1911. год., број 208—IV—1911—68, износи се на јавну продају доље описата непокретност Петра Ј. Груића из Подгорице, која је процијењена перпера 2100.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда. За продају се одређују три рока: 26. јула, 26. августа и 24. децембра ове 1911. год., од 8 пријед и од 2 па до 5 послје подне сахати.

На првом року непокретност се неће уступити испод процијењене вредности, а на другом року хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ процијењене вредности, на трећем року уступиће се понудиоцу највише цијене.

Лициданти су дужни при икantu положити јемство 10% од процијењене вредности. Позивају се сви они, који на непокретности имају какво реално право, дужникови повјерници; као и сви они, који имају право прече купње, да се пријаве суду пријед прве продаје.

Опис непокретности:

„Рдомиље“ оранице 1 рало прве врсте, ливаде $\frac{1}{4}$ од косе са припадајућим оокрајком, на које има 100 крга лозових, грмена смокових 10 и 1 листобер горе питоме; граници: од истока Ристо и Илија Белевићи, од сјевера и запада сеоски комун и Паун Кековић, од југа Мило и Шого Белевићи.

Број 95—66—1911.

Пелев-бријег, 26. јуна 1911.

— Капетански Суд, —

писар Ђоко В. Петровић [кап. Павле Илић.
Р. 246, бр. 656, 1,1

ОГЛАС

Јавна продаја непокретности Петране Ј. Влаховић из Плана, извршиће се на дан 30. августа и 30. децембра тек. год., од 9 сати прије до 5 сати послје подне.

Вићи оглас у 29. броју „Гласа Црногорца“.

Број 171—590—1910.

Блатина, 1. августа 1911.

Капетански Суд,
кап. Н. Драшковић.
Р. 40, бр. 659, 1,1

ОГЛАС

На основу наређења Краљ. Обласног Суда у Подгорици, од 16. марта т. г., број 1363—IV—ex—1910—175, а у извршењу пресуде Краљ. Великог Суда на Цетињу, од 9. марта т. г., број 2581—IV—1910—1128, износи се на јавну продају доље описана непокретност оф. Радивоја Крљевића, за намир дуга Зарије Крљевића, оба из Лутова.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда. За продају се одређују три рока: 2. августа, 2. септембра и 30. децембра ове 1911. год., од 8 пријед и од 2 па до 5 послје подне сахати.

На првом року непокретност се неће уступити испод процијењене вредности, а на другом хоће и ниже, али не испод $\frac{2}{3}$ процијењене вредности, а на трећем року уступиће се понудиоцу највише цијене.

Лициданти су дужни при икantu положити јемство 10% од процијењене вредности. Позивају се сви они, који на непокретности имају какво реално право, дужникови повјерници, као и сви они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

„Бољиња-Врт“ оранице $\frac{1}{4}$ и $\frac{1}{8}$ од рала, прве врсте; граници: од истока и југа Спасоје Радојевић, од запада Вељо Крљевић, од сјевера Ђуро Крљевић, које је процијењено перпера 1320.

„Дно-Ровња“ оранице $\frac{1}{4}$ и $\frac{1}{8}$ од рала, прве врсте; граници: од истока, југа и запада сеоски комун, од сјевера Ђуро Крљевић; процијењено перпера 975.

Број 214 ex 1911—96—1910.

Пелев-бријег, 2. јула 1911.

— Капетански Суд —
писар Ђоко В. Петровић [кап. Павле Илић.
Р. 278, бр. 657, 1,1

ОГЛАС

Износи се на јавну продају доље описата непокретност од заоставштине пок. Марка Илија Маријевића из Косијера, налазећа се у Косијерима, а састоји се из 7 рала и $\frac{1}{4}$ ораће земље и 60 листосјека горе и спада у пет комада.

Продаја ће се извршити у Косијерима на дан 4. септембра 1911. године, у присуству и под надзором изасланика потписатог суда, којег ће се дана непокретност уступити понудиоцу највише цијене, ако ова буде дозвољена.

Позивају се сви они, који имају право прече купње, да се пријаве прије почетка продаје.

Опис непокретности:

1) рало $\frac{1}{4}$ оранице, 10 листосјека вељег и 7 листосјека зановетног листа у звано мјесто „Павлов-Рупе“ и „Бијели-Крш“; граници: од истока Вуко Андрић, од југа и запада Раде Зеков и Иван Андрић, од сјевера Ристо Андрић.

2) рало 2 оранице, 8 листосјека вељег и 6 листосјека зановетног листа у звано мјесто „Опеше“; граници: од истока Вуко Андрић, од југа Ђуро Марков, од запада Ристо Андрић, од сјевера Ђуран Савов.

3) рало 1 оранице, 1 листосјек вељег и 1 листосјек зановетног листа у звано мјесто „Локање“; граници: од истока и сјевера Лука Шутов, од југа и запада Вуко Миров.

4) 4 листосјека вељег и 4 листосјека зановетног листа у звано мјесто „Торшиц“; граници: од истока и југа Ђуриша Спасоје, од запада Стеван Миров, од сјевера Андрија Јоков.

5) рало 3 оранице, 13 листосјека вељег и 6 листосјека зановетног листа у звано мјесто „Лардаза“ и под „Голом Главом“; граници: од истока Иван Андрић и Митар Мајов, од југа Јован Марков, од запада Ђуро Бошков и Лука Шутов, од сјевера Јошо Павићев.

Број 536 ex 1911—192—1907.

Цеклин, 4. августа 1911. год.

Капетански Суд,
капетан С. Пејановић.
Р. 272, бр. 653, 1,1

Трговачки огласи

ОБЈАВА. — Према § 5. Трговачког Законика објављујем, да држим ханску радњу код гвозденог моста на линији колског пута Подгорица—Колашин под фирмом:

Мрке, 1. августа 1911.

Р. 28, бр. 653, 1,1 Милисав Вујошевић.

Приватни огласи

ЦРНОГОРСКА БАНКА НА ЦЕТИЊУ

ставља до знања свима својим акционарима III, IV, и V. кола, да је уплата акција отпочела од 1. јула т. год. и да се иста већ у велико врши, те са овим позива и оне акционаре, који још са уплатама нијесу отпочели, да приступе неодложној уплати, како не би подлегли плаћању затезне камате, чинећи им на знање да је сваком резервиран онолики број акција колико је који желио и уписао. П. н. бр. 660, 1,8

ОБЈАВА

Одбор основне школе у Жупи Никшићској намјерава подићи нову школску зграду на мјесту „Маклену“, код колског пута.

Школска зграда биће са четири учионице и четири учитељска стана.

Лицидација ће се вршити 15. августа т. г. у канцеларији капетанског суда у Жупи Никшићској. Завршиће се у 6 сати послје подне.

Позивач ће бити дужан дати два јемца и четрдесет (40%) од излицитиране суме у готову или непокретностима.

Ближи услови могу се видјети сваког радног дана у канцеларији капетанског суда.

Позивају се подузимачи да одређеног дана дођу на лицидацију.

Број 60. Са сједишце шк. одбора од 8. априла 1911. г., Жупа Никшићска. Р. 100, бр. 629, 3,3

Фитаје се лијеп стан 3 камаре, кухиња, горњи кат, до основне школе. Извјешће у истој.
Р. 15, број 661, 1,1